

LIETUVOS RESPUBLIKOS ENERGETIKOS MINISTERIJA

Valstybės biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 38 / Vasario 16-osios g. 2, LT-01104 Vilnius, tel. (8 706) 64 715,
faks.(8 706) 64 820, el. p. info@enmin.lt, <http://www.enmin.lt>
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 302308327

VĮ Ignalinos atominės elektrinės nepriklausomai profsajungai 2015-06-16 Nr. (12.10-14)3-1429
I 2015-05-05 Nr. 61-09

Kopija: VĮ Ignalinos atominės elektrinės jungtinei profsajungų atstovybei

Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijai 2015-05-13 Nr. 17-1546

Lietuvos Respublikos Prezidento kanceliarijai

Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkei
Loretai Graužinienei

Lietuvos Respublikos Seimo Energetikos komisijai

Lietuvos Respublikos Seimo nariui
Artūrai Skardžiui

Lietuvos Respublikos Seimo narei
Kristinai Miškinienei

VšĮ Centrinei projektų valdymo agentūrai

DĖL VĮ IGNALINOS ATOMINĖS ELEKTRINĖS PROFSAJUNGŲ KREIPIMOSI

Ministro Pirmininko pavedimu Energetikos ministerija išnagrinėjo VĮ Ignalinos atominės elektrinės (toliau – IAE) profesinių sąjungų 2015 m. gegužės 5 d. raštu Nr. 61-09 (toliau – Raštas) pateiktą prašymą įvertinti IAE pradėtos įgyvendinti „Daryti ar pirkti“ metodikos tikslingumą ir tinkamumą.

Pakartotinai atkreipiame dėmesį, kad IAE veikla didžiąja dalimi finansuojama Europos Sąjungos lėšomis, kurias administruoja Europos Komisija. Atitinkamai Europos Komisija nuolat kelia reikalavimą didinti IAE eksploatavimo nutraukimo procesų ir skiriamų lėšų panaudojimo efektyvumą, nustato išankstines sąlygas, kurias įvykdžius gali būti naudojamos IAE skirtos lėšos, ir kontroliuoja jų įvykdymą.

IAE pradėtos taikyti „Daryti arba pirkti“ metodikos esmė - palyginti tam tikrų paslaugų ir darbų kainą dabartinėmis rinkos sąlygomis, įvertinti, ar atitinkamos veiklos įmonėje nekainuoja daugiau negu rinkoje ir priimti atitinkamus sprendimus, tokiu būdu efektyvinant IAE veiklą ir skiriamų lėšų panaudojimą. „Daryti arba pirkti“ metodikos diegimas pats savaime nereiškia dalies veiklų perdavimo rangovams, tačiau atlikus tokių veiklų palyginimą su rinkos sąlygomis, tokios veiklos atlikimui gali būti svarstomas rangovų pritraukimas.

Pabrėžtina, kad Europos Komisija nereikalauja taikyti „Daryti arba pirkti“ metodikos visoms IAE veikloms, o tik nepagrindinei įmonės veiklai, t. y. pagalbinėms įmonės veiklos rūšims. IAE pirmiausiai buvo rekomenduota atlikti administracinių patalpų valymo paslaugų „Daryti arba pirkti“ analizę. Analizės rezultatai parodė akivaizdų ekonominį pranašumą ir efektyvumą minėtas valymo paslaugas perkant išorėje, o ne atliekant vidiniais įmonės resursais. „Daryti ar pirkti“ analizės rezultatai buvo pateikti Ignalinos programos lėšas administruojančiai institucijai, VŠĮ Centrinei projektų valdymo agentūrai, kuri nustatė, jog dabartinis valymo paslaugų vykdymas neatitinka patikimo finansų valdymo principo, t. y. finansų valdymo laikantis ekonomiškumo, veiksmingumo, efektyvumo principų, ir atitinkamai informavo, kad nuo 2016 m. administracinių patalpų valymas pasitelkiant IAE darbuotojus nebus finansuojamas Ignalinos programos lėšomis. Energetikos ministerija taip pat mano, jog tais atvejais, kai efektyviau paslaugą pirkti rinkoje nei vykdyti ją IAE pajėgomis, IAE turėtų vadovautis atliktos analizės rezultatais.

Pastebėtina, kad IAE yra atsakinga už branduolinio energetikos objekto saugą nepaisant to, kas įgyvendina visus ar dalį atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimo darbų. Todėl „Daryti ar pirkti“ metodikos įgyvendinimas negali turėti neigiamos įtakos branduolinio objekto saugai. Įmonė planuodama ir vykdydama modifikacijas, galinčias turėti įtakos branduolinės energetikos objekto saugai, įvertina galimą poveikį saugai bei tokias modifikacijas derina su Valstybine atominės energetikos saugos inspekcija. Įmonė ketindama perduoti vykdyti paslaugų teikėjams veiklas, turinčias įtakos saugai, vadovaudamasi teisės aktų nuostatomis įvertina saugai svarbaus teikėjo kvalifikaciją, reikalingą dirbti kontroliuojamoje zonoje, bei paslaugų teikėjui vykdant darbus nuolat vertina atliekamų darbų kokybę.

Atsižvelgdama į tai, kad IAE patalpų valymo paslaugos nereikalauja specialių žinių ar įgūdžių, IAE rengdama paslaugų pirkimo techninę specifikaciją, joje numatė minimalius kvalifikacinius reikalavimus, kuriuos turi atitikti rangovo siunčiami darbuotojai. Pažymėtina, jog visus asmenis (ne tik IAE darbuotojus, bet ir paslaugų teikėjų darbuotojus), turinčius teisę be palydos patekti į IAE apsaugos zonas, išskyrus riboto patekimo zoną, tikrina Valstybės saugumo departamentas. Taigi, tik gavus teigiamą Valstybės saugumo departamento išvadą, asmenims yra suteikiamas leidimas be palydos patekti į IAE apsaugos zonas, išskyrus riboto patekimo zoną. Atsižvelgiant į tai, konstatuotina, jog Rašte išreikštas susirūpinimas dėl branduolinės, radiacinės saugos sumažėjimo įgyvendinus „Daryti arba pirkti“ metodiką yra nepagrįstas ir neatitinkantis tikrovės.

IAE vadovaudamasi Lietuvos Respublikos darbo kodekso 47 straipsniu ir įmonės kolektyvine sutartimi inicijavo konsultacijas su darbuotojų atstovais (Jungtine profesinių sąjungų atstovybe) ir po konsultacijų priėmė galutinį sprendimą dėl valymo paslaugų pirkimo. Vykdydama Europos Komisijos nurodymus dėl „Daryti arba pirkti“ metodikos taikymo, IAE ateityje analizuos kitas nepagrindines veiklas siekdama išsiaiškinti, kurias veiklas efektyviau pirkti rinkoje, o kurias - atlikti vidiniais IAE ištekliais.

Pastebėtina, jog taikydama „Daryti arba pirkti“ metodiką IAE įvertina visus jai žinomus ekonominius faktorius, galinčius daryti įtaką paslaugų kainos didėjimui. Rašte darbuotojų atstovų išdėstyti teiginiai apie mokesčių vengimą ar kitus Lietuvos Respublikos teisės aktų pažeidimus yra neatitinkantys tikrovės. IAE moka visus privalomus mokesčius. „Daryti arba pirkti“ metodika įgyvendinama ne norint išvengti mokesčių mokėjimo į valstybės biudžetą, bet siekiant efektyvinti IAE veiklą įsigyjant paslaugas arba vykdant darbus ne didesne nei rinkos kaina.

Įmonė imasi visų įmanomų priemonių sušvelninti galimas neigiamas pasekmes darbuotojams. Darbuotojams, išpėtiems apie atleidimą iš darbo, esant galimybei per visą išpėjimo laikotarpį yra ir bus siūlomas kitas, jų kvalifikaciją ir kompetenciją atitinkantis darbas, darbuotojai esant galimybei bus perkvalifikuojami ir galės įgyti naujas žinias ir jas pritaikyti IAE. Šiuo metu šešios IAE valymo paslaugas vykdančios darbuotojos buvo perkvalifikuotos, ir su jomis yra tęsiami darbo santykiai, o įmonė ir toliau ieško galimybių perkvalifikuoti ir įdarbinti likusias darbuotojas (15 žm.), perkelti jas į atsilaisvinusias pozicijas. Be to, pastebėtina, kad tam tikros IAE veiklos atlikimo perdavimas rangovams – tai galimybė vietos organizacijoms įsitraukti į atominės elektrinės eksploatavimo procesą, teikianti ekonominę naudą visam regionui.

Atkreiptinas dėmesys, jog Rašte yra pateikta klaidinanti informacija, susijusi su Audito, saugos ir kokybės valdymo skyriaus (toliau – AS ir KVS) ekspertais. IAE AS ir KVS ekspertus įdarbino laikydamasi visų teisės aktų reikalavimų. AS ir KVS ekspertai atliko IAE vykdomų išmontavimo procesų analizę. Darbo metu ekspertai identifikavo sritis, kuriose galima sutaupyti IAE lėšas, pateikė išmontavimo procesų optimizavimo pasiūlymus ir rekomendacijas. Įmonės vadovybė priėmė sprendimą dėl visų rekomendacijų nedelstino įgyvendinimo. Jos bus vykdomos išmontavimo ir dezaktyvacijos tarnybos darbuotojų padedant AS ir KVS ekspertams. Šių rekomendacijų įgyvendinimo rezultatai atneš ženkliai finansinę naudą, kuri ne tik padengs ekspertų darbo užmokesčio kaštus, bet ir padės sumažinti išmontavimo kaštus ilgalaikėje perspektyvoje.

Atsižvelgiant į anksčiau išdėstytą informaciją manome, jog IAE, taikydama „Daryti ar pirkti“ metodiką bei peržiūrėdama įmonėje vykdomus procesus siekiant juos patobulinti, imasi tinkamų veiksmų Europos Komisijos reikalavimui – didinti IAE eksploatavimo nutraukimo procesų ir skiriamų lėšų panaudojimo efektyvumą, įgyvendinti.

Energetikos viceministras

Rokas Baliukovas